

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS

Mokymo programa

Vilnius, 2017

Projektas „Viešojo sektoriaus įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas antikorupcinės aplinkos kūrimo ir korupcijos prevencijos priemonių vykdymo srityse“

Nr. 10.1.2-ESFA-V-916-01-0003

Mokymų programa: Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

Mokymų programos organizatorius: VšĮ Galimybių plėtra,
Daugėlišio g. 32, Vilnius, el. p. info@galimybipletra.lt, tel.+370 655 35261

Mokymo programos kodas: P (VT)-17/3

Tobulinimo programos vadovai ir rengėjai

1. Eglė Kavoliūnaitė-Ragauskienė, el. p.: egle.kavoliunaite@gmail.com, tel.: +370 618 30599,
2. Tomas Šedbaras, el. p. tomas@sedbaras.lt, tel.: +370 687 59086.

Komentarus, pastabas ir siūlymus teikė:

1. Romualdas Gylys, LR Specialiųjų tyrimų tarnybos Korupcijos prevencijos valdybos viršininkas

Tobulinimo programos apimtis: 8 ak.val.

Tikslinė klausytojų grupė: valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojai, kuriems pavesta atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą.

Dalyvių skaičius grupėje: 17-22

MOKYMO PROGRAMOS APRAŠAS

I. Mokymo programos tikslas

Stiprinti valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, vykdančių korupcijos prevencijos priemones, kompetencijas ir gebėjimus, suteikiant žinių ir praktinių gebėjimų nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę.

II. Uždaviniai

1. Teoriniais ir praktiniais argumentais pagrįsti poreikį įstaigoje nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę.
2. Supažindinti mokymų dalyvius su formaliais reikalavimais dėl korupcijos pasireiškimo galimybių nustatymo.
3. Suteikti teorinių ir praktinių žinių apie atskirus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo etapus ir jų atlikimo procedūrą.
4. Supažindinti mokymų dalyvius su dažniausiai kylančiomis praktinėmis korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo problemomis.

III. Mokymo planas

Nurodomi programos moduliai/temos ir kiekvieno iš jų trukmė akademinėmis valandomis. Moduliai/temos gali būti suskirstyti į potemes ir smulkiau detalizuoti.

Eil. Nr.	Dalyko pavadinimas	Dalyko apimtis (ak.val.)	Teorinio darbo apimtis (ak.val.)	Praktinio darbo apimtis (ak.val.)
		8	4	4
1.	Poreikis nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę įstaigoje. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo vieta korupcijos rizikos vertinimo sistemoje.	0,5	0,3	0,2
2.	Korupcijos rizikos analizės mechanizmai: užsienio geroji praktika	0,7	0,7	
3.	Įstaigos veiklos sričių sąrašo sudarymas ir korupcijos rizikos veiksmų priskyrimas joms.	1	0,3	0,7
4.	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tam tikroje veiklos srityje poreikio įvertinimas.	0,8	0,5	0,3
5.	Įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimo metodinės ir praktinės nuostatos. Atskirų ūkinės veiklos sričių didžiausios korupcijos rizikos.	1,5	0,7	0,8
6.	Motyvuotos išvados dėl įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, surašymo metodinės ir praktinės nuostatos.	2	0,5	1,5

7.	Korupcijos rizikos mažinimas įstaigos veiklos srityse, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.	0,5	0,2	0,3
8.	Korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimo atlikimo problemos	0,5	0,3	0,2
9.	Baigiamasis testas	0,5	0,5	

IV. Teminis planas

1 TEMA. Poreikis nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę įstaigoje ir korupcijos tikimybės nustatymo rezultatas: korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo vieta korupcijos rizikos vertinimo sistemoje. (0,5 ak.val.)

Paskaita (0,3 ak.val.)

Pateikiami teoriniai, reguliaciniai bei praktiniai argumentai dėl poreikio nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę įstaigoje, įvertinama korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo vieta korupcijos rizikos vertinimo sistemoje. Korupcijos rizikų ir korupcinių pažeidimų sampratos. Apibūdinamos korupcijos rizikos veiksnių grupės ir konkretūs veiksniai, pateikiami konkretūs pavyzdžiai kaip korupcinis elgesys gali virsti korupciniais pažeidimais. pristatomas ISO 31000:2009 standartas.

Praktika (0,2 ak.val.)

Iš anksto parengtų užduočių sprendimas, mokymų dalyvių diskusija, dalinimasis praktiniais pavyzdžiais apie korupcijos rizikos vertinimo sistemą bei poreikį nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę įstaigoje.

2 TEMA. Korupcijos rizikos analizės mechanizmai: užsienio geroji praktika (0,7 ak.val.)

Paskaita (0,7 ak.val.)

Pristatomi korupcijos rizikos analizės mechanizmas Lietuvoje, pateikiami užsienio gerosios praktikos pavyzdžiai. Aptariamas ISO 31000:2009 standartas „Rizikos valdymas – principai ir gairės“, JTKPK techninių gairių reikalavimai dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo, EBPO viešojo sektoriaus integralumo vertinimo pagrindai, Australijos bei Nyderlandų naudojami korupcijos rizikos analizės įrankiai.

3 TEMA. Įstaigos veiklos sričių sąrašo sudarymas ir korupcijos rizikos veiksnių priskyrimas joms. Atskirų ūkinės veiklos sričių įstaigų rizikingiausios sritys (1 ak.val.)

Paskaita (0,3 ak.val.)

Išdėstomi praktiniai įstaigos veiklos sričių sąrašo sudarymo aspektai, pateikiamas bei pakomentuojamas įstaigos veiklos sričių sąrašo pavyzdys. Apibūdinami kriterijai, pagal kuriuos įstaigos veikloms priskiriamos korupcijos rizikos (remiantis LR teisiniu reguliavimu bei užsienio valstybių geraisiais pavyzdžiais). Apibūdinami atskirų ūkinės veiklos sričių rizikingiausios sritys.

Praktika (0,7 ak.val.)

Iš anksto parengtos užduoties sprendimas, mokymų dalyvių minčių lietus dėl papildomų, teisės aktais nereguliuojamų kriterijų, pagal kuriuos įstaiga galėtų veikloms priskirti korupcijos rizikas. Atliekama grupinė užduotis: pateiktos įstaigos ūkinės veiklos sričių analizė ir preliminarus korupcijos rizikos veiksnių priskyrimas joms. Rezultatų apibendrinimas ir diskusija.

4 TEMA. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tam tikroje veiklos srityje poreikio įvertinimas. (0,8 ak.val.)

Paskaita (0,5 ak.val.)

Apibūdinami kriterijai, pagal kuriuos identifikuojamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tam tikroje veiklos srityje, poreikis. Aptariami papildomi galimi kriterijai pagal įmonės ūkinės veiklos, organizacinės aplinkos ir kt. aplinkybes, specifiką.

Praktika (0,3 ak.val.)

Iš anksto parengtos užduoties atlikimas grupėse. Grupių darbo rezultatų pristatymas ir apibendrinimas, aptarimas.

5 TEMA. Įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimo metodinės ir praktinės nuostatos. Atskirų ūkinės veiklos sričių didžiausios korupcijos rizikos. (1,5 ak.val.)

Paskaita (0,7 ak.val.)

Įmonės veiklos sričių vertinimą nustatančios taisyklės. Atskirų klausimyno elementų aptarimas su praktiniais pavyzdžiais.

Praktika (0,8 ak.val.)

Mokymų dalyvių darbas grupėse analizuojant pateiktus pavyzdžius dėl įmonės veiklos sričių vertinimo. Rezultatų pristatymas ir apibendrinimas.

6 TEMA. Motyvuotos išvados dėl įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, surašymo metodinės ir praktinės nuostatos. (2 ak.val.)

Paskaita (0,5 ak.val.)

Motyvuotos išvados dėl įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė turinio reikalavimai, pavyzdžių pateikimai. Motyvuotų išvadų surašymo ir pateikimo organizavimas, procedūra ir atsakingi asmenys.

Praktika (1,5 ak.val.)

Pateiktų motyvuotų išvadų dėl įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizė grupėse. Grupių darbo rezultatų pristatymas ir apibendrinimas, aptarimas. Kitų pateiktų užduočių sprendimas ir rezultatų apibendrinimas.

7 TEMA. Korupcijos rizikos mažinimas įstaigos veiklos srityse, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. (0,5 ak.val.)

Paskaita (0,2 ak.val.)

Pateikiamas bendrųjų ir specialiųjų korupcijos rizikos mažinimo priemonių apibūdinimas ir klasifikacija. Aptariamas priemonių parinkimas pagal konkrečias įstaigos veiklos sritis. Apibūdinamas priemonių pasirinkimas atsižvelgiant į bendrą antikorporacinę aplinką įstaigoje.

Praktika (0,3 ak.val.)

Iš anksto parengtų užduočių sprendimas darbo grupėse. Mokymų dalyvių diskusija apie galimas bendrąsias ir specialiąsias korupcijos rizikos mažinimo priemones, jų veiksmingumą, pagrindinius iššūkius. Dalyvių dalinimasis gerąja praktika.

8 TEMA. Korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimo atlikimo problemos (0,5 ak.val.)

Paskaita (0,3 ak.val.)

Apibūdinamos korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimo atlikimo pagrindinės problemos, išskiriamos šių problemų grupės, pateikiami patarimai, kaip šios problemos turėtų būti sprendžiamos remiantis Specialiųjų tyrimų tarnybos teikiamais siūlymais bei užsienio valstybių praktika.

Praktika (0,2 ak.val.)

Dėstytojo iš anksto parengtos užduoties atlikimas ir aptarimas.

9 TEMA. Baigiamasis testas (0,5 ak.val.)

V. Mokymo metodai

- Paskaitos (teorija, praktiniai pavyzdžiai, užsienio valstybių teorijos ir praktikos apibūdinimas)
- Iš anksto parengtų užduočių atlikimas grupėse ir individualiai
- Minčių lietus
- Diskusijos
- Dalinimasis gerąja praktika

VI. Reikalavimai lektoriui

- Ne žemesnis kaip socialinių mokslų srities magistro arba jam prilygintas kvalifikacinis laipsnis;
- ne mažesnė nei 50 akad. val. mokymų, seminarų, diskusijų, metodinės pagalbos teikimo, renginių vedimo (ar dalyvavimo vedant) patirtis korupcijos prevencijos srityje per pastaruosius 5 metus;
- ne mažiau 3 metų praktinio arba analitinio, mokslinio darbo patirties korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo srityje arba vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybės išvadas arba teikiant konsultacijas, kaip turi būti atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

VII. Metodinė medžiaga

1. Mokymų skaidrės
2. Paskaitos santrauka
3. Individualios ir grupės užduotys

VIII. Pagrindinės ir rekomenduojamos literatūros ar šaltinių sąrašas, dokumentų sąrašas ir kt.

1. Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovas
<http://www.stt.lt/lt/naujienos/?cat=1&nid=2355>
2. Council of Europe. 2010. Project against Corruption in Albania (PACA) – Corruption Risk Assessment Methodology Guide
http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/corruption/projects/Albania/Technical%20Papers/PACA_TP%202%202011-Risk%20Assessment%20Methodology.pdf
3. Council of Europe. Corruption Risk Assessment Methodology Guide. Project against Corruption in Albania. Prieiga per internetą: <https://rm.coe.int/16806ec890>.
4. Integrity Plan. Slovenian Commission for the Prevention of Corruption. Prieiga per internetą: <https://www.kpk-rs.si/en/prevention>.
5. Integrity Risk Management Toolkit. Office of Policy Integrity Victoria. Prieiga per internetą:
https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiyxJyVxt3UAhWQh7QKHd_dCSAQFggsMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.ibac.vic.gov.au%2Fdocs%2Fdefault-source%2Ftoolkit%2Fintegrity-risk-management-toolkit&usq=AFQjCNHhugtH0eYo_CN142mw6dryS8-YKw
6. ISO standartas 37001. Prieiga per internetą: <https://www.iso.org/standard/65034.html>.
7. Klitgaard, R.: International Cooperation against Corruption, Finance & Development (March 1998). Prieiga per internetą:
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1998/03/pdf/klitgaar.pdf>.

8. Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnyba (2017). Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovas. Prieiga per Internetą:
http://www.stt.lt/documents/korupcijos_prevencija_2017/AAV_A4_LTversija.pdf
9. Lietuvos atsparumo korupcijai tyrimas. Transparency International, 2011. Prieiga per internetą: <http://www.transparency.lt/atsparumo-korupcijos-sistemos-tyrimas/>
10. Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymas Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (i. k. *1110STTISAK0002-170*)
11. Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos 2007 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1K-261 patvirtintas Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos ir jos reguliavimo srities įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašas.
12. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas (i. k. *1021010ISTA00IX-904*)
13. McDevitt, A. 2011. Corruption Risk Assessment Topic Guide, GATEway Corruption Assessment Toolbox, Transparency International
http://gateway.transparency.org/files/uploads/Corruption_Risk_Assessment_Topic_Guide.pdf.
14. Mills May, A: Causes of corruption in public sector institutions and its impact on development: turning what we know in what we do. Prieiga per internetą:
<http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan049589.pdf>.
15. Office of Policy Integrity Victoria. Ethical Health Assessment Tool (A tool for assessing ethical health frameworks in police services). Prieiga per internetą:
<http://www.ibac.vic.gov.au/docs/default-source/toolkit/ethical-health-assessment-tool---ebooklet.pdf?sfvrsn=8>.
16. Overview of integrity assessment tools. U4. Prieiga per internetą:
https://www.transparency.org/files/content/corruptionqas/340_Overview_of_integrity_assessment_tools.pdf.
17. Prevention of Corruption in the Public Sector in Eastern Europe and Central Asia. OECD Anti-Corruption Network for Eastern Europe and Central Asia. Prieiga per internetą:
<http://www.oecd.org/corruption/acn/ACN-Prevention-Corruption-Report.pdf>.
18. Setting up the institutional and operational framework of corruption risk assessment in Macedonia: practical suggestions and reflections. Regional Anti-Corruption Initiative, Austrian Development Cooperation. Prieiga per internetą: <http://rai-see.org/wp-content/uploads/2015/05/RAI-Report-Setting-up-CRA-framework-in-Macedonia.pdf>,
19. Skaidriai. Tvirtai. Teisingai. 2017 m. STT veiklos ataskaita. Prieiga per internetą:
https://www.stt.lt/documents/ataskaitos/STT_2016_m_ataskaita.pdf
20. Stephenson, M.: Klitgaard's Misleading "Corruption Formula," Global Anti-Corruption Blog, 27-05-2014. Prieiga per internetą:
<http://globalanticorruptionblog.com/2014/05/27/klitgaards-misleading-corruption-formula>.
21. STT Korupcijos rizikos analizės vadovas. Prieiga per internetą:
https://www.stt.lt/documents/kra_2016/KRA_atlikimo_vadovas.docx.
22. U4. Overview of integrity assessment tools. Prieiga per internetą:
<http://www.u4.no/publications/overview-of-integrity-assessment-tools/downloadasset/2888>.
23. UK Anti-Corruption Plan. Prieiga per internetą:
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/388894/UKAntiCorruptionPlan.pdf

24. UNDP. 2015. Users Guide to Measuring Corruption and Anti-corruption, UNDP
<http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/democratic-governance/anti-corruption/user-s-guide---measuring-corruption-and-anticorruption.html>.
25. Prieiga per internetą: <https://track.unodc.org/Academia/Documents/GlobalCorruptionBook-FullVersion.pdf>
26. Prieiga per internetą: <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/the-global-programme-against-corruption-un-anti-corruption-toolkit/>